

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Ковельський промислово – економічний коледж
ЛНТУ

„ЗАТВЕРДЖУЮ”
Директор коледжу

_____ Селівончик Т.В.
”_____” _____ 2013 р.

Робоча навчальна програма
з дисципліни
«Основи філософських знань і релігієзнавства»

УКЛАДАЧ: **Коваль П.С.-викладач**
вищої категорії

Розглянуто і схвалено на засіданні
циклової комісії гуманітарних та соціально -
економічних дисциплін (протокол
№ __ від «__» _____2013р.)

Голова комісії _____ Байчук Н.Т.

Основи філософських знань і релігійствства. – Ковельський промислово – економічний коледж ЛДТУ., 2008. – 24с

Робоча навчальна програма складено на основі навчальної програми «Основи філософських знань» для вищих навчальних закладів I і II рівнів акредитації (Міністерство освіти і науки України. Київ, 1995р.)

Укладач : Коваль П.С., - викладач дисципліни «Основи філософських знань»

Рецензент: завідувач кафедри філософії Луцького національного технічного університету

Ситник О.І.

1. Робоча навчальна програма дисципліни “Основи філософських знань” є складовою частиною нормативно-методичного забезпечення навчального процесу для підготовки молодших спеціалістів усіх спеціальностей.

1.1. Опис предмета навчальної дисципліни „Основи філософських знань”.

Курс: підготовка молодших спеціалістів,	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: 2 Модулів: 1 Змістових модулів: 3 Загальна кількість годин: 108 Тижневих годин: 3	Для студентів напрямку «Організація виробництва» денної форми навчання. Освітньо-кваліфікаційний рівень: молодший спеціаліст.	Обов’язковий нормативний. Семестр – 2. Лекції – 42 годин. Семінарські заняття – 24 годин. Самостійна робота – 42 години. Модульний контроль – 0,25 годин на студента. Форма контролю – екзамен.

2. Мета та завдання курсу.

2.1. Мета: ознайомлення із сутністю філософії як науки і формами суспільної свідомості в її історичному розвитку, місцем та роллю філософії в розвитку філософської думки в Україні, її місцем в загальному розвитку історії філософії і сучасного світового процесу.

2.2. Завдання: формування наукового світогляду;
формування філософської культури мислення та пізнання;
набуття навичок науково – філософського аналізу;
свідоме застосування в професійній діяльності філософської методології та знань;
виховання творчої особистості, яка має високий рівень культури, громадянську відповідальність, національну гідність патріотизм;
виховання активної життєвої позиції.

3. Програма навчальної дисципліни.

Розділ 1. Гуманістичний зміст історії виникнення і розвитку філософії.

Тема 1. Вступ. Філософія як специфічний тип знання.

Поняття «філософія». Місце філософії в самопізнанні людини.

Основні джерела філософії: філософія і релігія.

Світогляд як духовно практичне засвоєння світу. Структура світогляду. Типи світогляду. Світовідчуття, світосприйняття, світорозуміння. Світобачення та його принципи: монізм, плюралізм, скептицизм, догматизм, раціоналізм, сенсуалізм.

Предмет і функції філософії.

Філософія в системі культури.

Тема 2. Філософія Стародавнього світу.

Історія філософії як сходження до вершин людського самопізнання.

Стародавня філософія як зародок і колыска всіх наступних типів філософії. Людина – змістовне ядро всіх проблем стародавньої філософії.

Проблема позбавлення людини страждань у філософії Стародавньої Індії. Проблеми філософії Стародавнього Китаю.

Антична філософія: особливості розвитку, морально – етична спрямованість.

Тема 3. Філософія європейського середньовіччя та епохи Відродження.

Загальна характеристика доби середньовіччя. Зміни у світогляді під час переходу від античності до середньовіччя. Роль християнства у формуванні середньовічної філософії. Основні проблеми та досягнення доби середньовіччя в Європі та Візантії.

Філософія Відродження : гуманістичний характер; науково – природничі погляди; соціально – політичні ідеї; етика Ренесансу. Проблема людської особистості.

Тема 4. Філософія Нового часу.

Якісно нова спрямованість філософії в період ранніх буржуазних революцій в Європі. Пошуки продуктивного методу пізнання: сенсуалізм , раціоналізм.

Новий філософський ідеал у філософії Просвітництва. Проблема свободи людини та шляхи її соціального визволення.

Класична німецька філософія. Моральний смисл обмеження людського розуму і розширення меж віри. Особливості та досягнення класичної німецької філософії

Тема 5. Філософія ХІХ – ХХ століття.

Своєрідність російської філософії : релігійно – ідеалістичний, революційно – демократичний напрямки, руський космізм.

Переклад класичної моделі світорозуміння у філософії ХІХ –ХХ століть. Програма радикального оновлення філософії - філософія Маркса й Енгельса, позитивізм, філософія життя.

Некласична філософія ХХ століття : основні напрямки та їх особливості. Критика цінностей західних техногенних цивілізацій, відмова від проектів тотального перевлаштування світу, сцієнтизм та анти сцієнтизм, проблеми ірраціонального та несвідомого , екзистенціональна філософія. Проблема знання та мови у філософії.

Тема 6. Філософська думка в Україні

Джерела української філософської культури. Становлення українського неоплатонізму ХІУ – ХУІ століть. Філософська думка українського ренесансу. Специфіка реформації в Україні. Зародження професійної філософії в культурно – освітніх центрах України: Острозькій та Києво – Могилянській академіях.

Г.Сковорода – родоначальник української класичної філософії. Філософія Т.Г.Шевченко.

Академічна філософія ХІХ століття: особливості, напрямки і основні філософські ідеї. «Культурне відродження» 20 –х та філософське відродження 60- 80 років ХХ століття. Сучасна філософська думка в Україні. Філософська думка Української діаспори.

Розділ 11. Онтологія і гносеологія.

Тема 7. Проблема буття у філософії.

Поняття «онтологія», «буття». Фундаментальне значення проблеми буття в філософії. Основні виміри буття (буття речей, природи, духовного і соціального). Світ як всеохоплююча реальність. Єдність природи, суспільства і людини, матеріального буття і людського духу.

Практичні витоки людського поділу реальності на об'єктивну та суб'єктивну.

Реальність буття та небуття. Єдність матерії, руху, простору та часу. Людська діяльність як особливий спосіб саморуху. Об'єктивна і суб'єктивна реальність.

Тема.8. Духовний вимір людського буття.

Свідомість людини як діалектичне співвідношення об'єктивної дійсності та суб'єктивної реальності, як духовний спосіб орієнтації людини в реальності буття, що розвивається.

Проблема походження, розвитку і сутності свідомості. Свідомість і мова. Структура та функції свідомості. Свідомість та самосвідомість, свідоме, підсвідоме, несвідоме .Загадкові явища людської свідомості та психіки.

Суспільна свідомість . Форми суспільної свідомості: політична , правова, моральна, естетична, релігійна, філософська та ін. Проблема вибору свободи і відповідальності.

Тема 9. Основи філософського вчення про розвиток.

Діалектика як вчення про розвиток і універсальні зв'язки. Загальні ознаки і людський критерій розвитку.

Принципи діалектики. Категорії діалектики. Закони діалектики, їх методологічне та світоглядне значення.

Антиподи діалектики: софістика і еклектика.

Тема 10. Основний зміст пізнавальної діяльності.

Поняття «гносеологія». Проблема пізнання у філософії. Поняття пізнання. Та його рівні. Об'єкт і суб'єкт пізнання. Чуттєве і раціональне, емпіричне і теоретичне пізнання. Опосередковане та безпосереднє пізнання. Логіка і інтуїція. Пізнання та творчість.

Пізнання і знання. Проблема істини. Практика як критерій істини. Практика як спосіб становлення і відношення людини до світу і до самої себе. Типологія видів практики: виробничої, соціальної, політичної, духовної. Знання і мудрість.

Методологія. Метод як усвідомлений спосіб пізнавальної діяльності. Методологічний арсенал науки.

Розділ 11 Соціальна філософія.

Тема 11. Філософський аналіз суспільства.

Поняття суспільства у філософії. Основні підходи до розуміння суспільства. Суспільство як само організуюча і само розвиваюча система.

Роль географічного природного середовища у житті суспільства. Демографічні чинники суспільного розвитку. Матеріальні основи розвитку суспільства. Політична система суспільства. Громадянське суспільство: поява, основи, ознаки.

Сутність та структура духовного життя суспільства, поняття «культура» як єдність матеріальних і духовних цінностей, вироблених людством.

Історична різноманітність і єдність типів суспільства. Формация і цивілізація. Сучасні концепції суспільного розвитку, його критерії.

Історичний результат як підсумок зіткнення різних сил і тенденцій у суспільному розвитку. Рушійні сили історичного розвитку. Роль і місце насильства в історії.

Тема 12. Філософська концепція людини.

Філософська концепція людини.-основа наук про людину. Сутність людини. Праця і мова – фактори становлення і розвитку людини.

Проблема людини в історії філософії.

Філософський зміст понять «індивід», «індивідуальність», «особистість». Типологія особи. Проблема відчуження людини і шляхи його подолання. Діалектика взаємодії людини і суспільства.

Самореалізація особи. Роль особистості в історії. Самоцінність людського життя. Сенси життя людини. Проблема людського щастя. Аморальність використання людини як засобу.

Тема 13 Цінності в житті людини і суспільства.

Поняття «аксіологія». Місце аксіології в системі культури. Цінності як визначальні характеристики людського життя. Людина в системі цінностей. Структура цінностей.

Цінності як ядро духовного світу людини. Проблема суб'єктивного вибору.

Цінність і ціль. Цінність і життєвий смисл. Цінність як регулятор поведінки людини.

Базові цінності людського буття. Ціннісні орієнтації. Вищі духовні цінності. Поняття про духовну досконалість.

Глобальні проблеми людства і людина: екологічний і моральний імперативи виживання людства. Стратегія людства в планетарному масштабі. Проблема переходу від техногенної до антропогенної цивілізації.

Розділ 1У. Релігієзнавство.

Тема 14. Релігієзнавство як наука.

Релігієзнавство як явище духовної культури. Виникнення і становлення релігієзнавства як галузі гуманітарного знання.

Поняття та сутність релігії. Релігія - складне духовне утворення. Соціальні, гносеологічні, онтологічні та психологічні чинники релігії. Функції релігії.

Класифікація релігії та її географія.

Тема 15. Світові та локальні релігії.

Первісні вірування. Релігії Стародавніх цивілізацій.

Світові релігії: буддизм, християнство, іслам, та їх течії – загальна характеристика релігій. Нові світові релігії – загальна характеристика.

Локальні релігії: іудаїзм, конфуціанство, даосизм, синтоїзм, сикхізм, зороастризм, ведизм, джайнізм, брахманізм - загальна характеристика.

Тема 16. Релігійні конфесії в Україні.

Дохристиянські вірування слов'ян. Розвиток християнства в Україні. Християнські конфесії. Церковні розколи та їх вплив на релігійну ситуацію в Україні. Нехристиянські релігії в Україні. Нетрадиційні релігії. Секти.

Свобода совісті як загальнолюдська цінність. Законодавче закріплення свободи совісті в Україні.

4. Структура курсу.

Форма навчання	Курс	Семестр	Кількість кредитів -2			Нормативні дані				Всього	Форма контр
			Змістовн модуль 1 (год)	Зміст. модуль2 (год)	Зміст. Модуль3 (год)	Лекції (год)	Семінари (год)	Інші (год)	Самост робота		
денна	111	У1	24	20	22	42	24	-	42	108	іспит

5. Вимоги до знань і вмінь студентів.

Номер цілі	Зміст цілі
1.1	студент повинен знати : основні поняття розділу; предмет, джерела виникнення, функції та призначення філософії; форми і види світогляду, розуміти розбіжності світобачення і світорозуміння; ознайомлення з основними етапами історії розвитку філософської думки; основні положення філософствування, значення і сенс основних досягнень кожної філософської епохи; видатних мислителів кожної філософської епохи.
2.1	студент повинен вміти : розрізняти специфіку світобачення і світорозуміння кожної культурно- історичної епохи, бачити і логічно пояснювати внутрішні зв'язки між основними напрямками філософії; з'ясовувати основні факти виникнення, розвитку та змін філософських знань відповідно історичної доби; давати характеристику філософським вченням видатних мислителів минулого і сучасності; порівнювати, пояснювати, аналізувати, критично оцінювати духовні і релігійні явища, орієнтуватися у багатому світі духовної культури; користуватися науковою термінологією; самостійно працювати з додатковою літературою, складати конспекти, тези, готувати реферати, доповіді, брати участь у дискусіях, семінарах;

6. Форми контролю.

При вивченні студентами курсу „Основи філософських знань і релігієзнавства» передбачається два види контролю: поточний і модульний.

Поточний контроль здійснюється окремо у відношенні теоретичного і практичного курсів:

- контроль теоретичного (лекційного) курсу здійснюється після завершення кожного тематичного розділу у вигляді письмових відповідей на контрольні питання (1);
- контроль проходження практичного курсу здійснюється шляхом індивідуального опитування студентів (2), тестових завдань (3).

Модульний контроль проводиться у формі екзамену при умові проходження студентом всіх етапів поточного контролю у вигляді усної відповіді на питання екзаменаційного білету.

Формами поточного і модульного контролю засвоєння елементів змістовного модуля можуть бути: письмова контрольна робота; тестування знань студентів; усне опитування; виступ на семінарських заняттях; перевірка і захист індивідуального завдання, виконання і захист самостійної роботи; перевірка домашнього завдання; усна відповідь на питання екзаменаційного білету.

7. Таблиця відповідності шкали оцінювання ECTS з національною системою оцінювання в Україні та запропонованих в ЛДТУ (вставити таблицю).

Оцінка за шкалою ECTS	% студентів, на відповідну оцінку	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за системою ЛДТУ
A	10	Відмінно- відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5	90-100
B	25	Дуже добре - вище середнього рівня з кількома помилками	4	82-89
C	30	Добре – правильна робота лише з кількома помилками	4	75-81
D	25	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	69-74
E	10	Достатньо - виконання задовольняє мінімальні критерії	3	60-68
FX	-	Незадовільно – потрібно допрацювати на перездачу	2	35-59
F	-	Незадовільно - обов'язковий повторний курс	2	1-34

8. Тематичне планування навчальної дисципліни. Структура залікового кредиту дисципліни.

№ п/п	Тема					
		Лекції	Семінари	Самостійна робота	Всього	Змістовний модуль
1	Розділ 1. Гуманістичний зміст історії виникнення і розвитку філософії. Тема 1. Вступ. Філософія як специфічний тип знання.	2	-	2	4	№1
2	Тема 2. Філософія Стародавнього світу	4	2	2	8	
3	Тема 3. Філософія європейського Середньовіччя та епохи Відродження.	2	-	4	6	
4	Тема 4. Філософія Нового часу.	4	2	2	9	
5	Тема 5. Філософія XIX – XX століття	4	2	4	10	
6	Тема 6. Філософська думка в Україні	2	2	2	8	
7	Розділ 11. Онтологія і гносеологія. Тема 7. Проблема буття у філософії.	2	2	2	6	№2
8	Тема 8. Духовний вимір людського буття.	2	2	2	6	
9	Тема 9. Основи філософського вчення про розвиток.	4	2	2	8	
10	Тема 10. Основний зміст пізнавальної діяльності.	2	2	4	8	
11	Розділ 11. Соціальна філософія. Тема 11. Філософський аналіз суспільства.	4	2	2	8	№3
12	Тема 12. Філософська концепція людини.	2	2	2	6	
13	Тема 13. Цінності в житті людини і суспільства.	2	2	2	6	
14	Розділ IV. Релігієзнавство. Тема 14. Релігієзнавство як наука.	2	-	2	4	
15	Тема 15. Світові і локальні релігії.	2	2	4	8	
16	Тема 16. Релігійні конфесії в Україні.	2	-	4	6	
	Всього:	42	24	42	108	

Вид навчальної діяльності	Змістовний модуль 1	Змістовний модуль 2	Змістовний модуль 3	
Відвідування лекційних занять	6	5	5	
Виконання тестових завдань	1-5 балів	2-5 балів	1-5 балів	
Виконання самостійної роботи	0,5 – 3 бали	0,5 – 3 бали	0,5-3 бали	
Відповіді на семінарі	3 – 5 бали	3-5 бали	3 -5 бали	
Доповнення на семінарі	0,5 -2 бали	0,5-2 бали	0,5-2 бали	
Виступ з рефератом	3-5 балів	3-5 балів	3-5 балів	
Відмова відповідати на семінарі	зняття 1 балу	Зняття 1 балу	Зняття 1 балу	
Наявність конспекту лекцій і семінарських занять	0,5 -5 балів	0,5 – 4 балів	0,5 – 5 балів	
Всього	32 бали	28 балів	30 балів	
Екзамен	10 балів			

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінювання результатів навчальної діяльності у вищих навчальних закладах 1 – 11 рівнів акредитації здійснюється за критеріями:

«Відмінно» - студент вільно і творчо володіє матеріалом, визначеним програмою, має діалектичне мислення, аргументовано, науково аналізує філософські проблеми, об'єктивно оцінює досягнення філософської науки та її вплив на розвиток та формування світогляду епохи та майбутнього. Вміє використовувати різноманітні джерела знань, вміє застосовувати знання при вирішенні професійних питань. Уміє вдаватися до діалогу, доводити власну громадську та світоглядну позицію. Виконав 100% обсяг самостійної роботи. Брав участь у семінарах, підготував і захистив реферат. За підсумками тестування правильно відповідає на 90 – 100% питань.

«Добре» - студент добре володіє матеріалом, але має незначні ускладнення при відповіді, потребує незначної допомоги викладача при виборі напрямку відповіді та допускає незначні помилки, неточну аргументацію. Оцінювання подій, ідей, досягнень філософської думки більш емоційне, ніж наук. Виконав 100% обсягу самостійної роботи. Брав участь у семінарах, підготував і захистив реферат. За підсумками тестування правильно відповідає на 70 – 89% питань.

«Задовільно» - студент користується лише окремими знаннями дисципліни, порушує логіку відповіді, відповідь недостатньо самостійна, допускаються суттєві помилки в знаннях та поясненні питань дисципліни, мова спрощена, оцінювання досягнень філософської думки лише емоційне, ніж наукове. Викладач постійно коректує відповідь студента. Студенту важко підтримувати бесіду, не вистачає доказів для обґрунтування власного погляду. Виконав не менше 70% самостійної роботи. За підсумками тестування правильно відповідає 50 -69% питань.

«Незадовільно» - студент не володіє необхідними знаннями, не володіє практичними навичками дисципліни. Виконав менше 50 % самостійної роботи. За підсумками тестування правильно відповідає 0 – 49 % питань.

№ п/п за- нять	№ груп і дата проведення занять			Назва тем за програмою, тем окремих занять	Кіль- кість год	Вид заняття
	2	3	4			
1				5	6	7
1.				Розділ 1. Гуманістичний зміст історії виникнення і розвитку філософії.	2	лекція
				Тема1. Вступ. Філософія як специфічний тип знання.		
				Світобачення та його принципи: монізм, плюралізм,	3	самостій-
				скептицизм, догматизм, раціоналізм.		на робот.
2/3.				Тема2. Філософія Стародавнього світу.	4	
4.				Семінарське заняття.	2	семінар
				Антична філософія, особливості розвитку, морально - етична спрямованість.		
				Людина – змістовне ядро стародавньої філософії.	2	самост.
5.				Тема 3. Філософія Середньовіччя та епохи Відродження.	2	лекція
				Філософія Відродження, гуманістичні характер, науково –природничі погляди.	4	самост робота
6.				Тема4. Філософія Нового часу.	2	лекція
7.				Семінарське заняття.	2	семінар
				Німецька класична філософія .		
				Проблема свободи людини та шляхи її соціального визволення.	2	самост робота
8/9.				Тема5. Філософія ХІХ – ХХ століття.	4	лекція
10.				Семінарське заняття.	2	семінар
				Основні напрямки сучасної світової філософії.		
				Проблема знання і мови у філософії.	4	самост робота
11.				Тема6. Філософська думка в Україні.	2	лекція
12.				Семінарське заняття.	2	семінар

Наочні посібники і ТСН, засоби навчання та контролю	Навчально – методична література та домашнє завдання	Примітка
9	10	11
Філософія в схемах і таблицях стр. 2-4	Старовойт І.С. і інш .Філософія стр. 2-7.	
	Філософія під ред. І.Ф. Надоль- ного стр. 3-20.	
Історія філософської думки: Напрямки і представники с4-23.	Старовойт І.С. Філософія с.8-23	
	Надольний І.Ф. Філософія с.31- 50.	
	Філософія під ред. Надольного Стр. 42- 47.	
Історія філософської думки С.24-27.	Старовойт І.С. Філософія с.25-31	
	Філософія Під ред.. Надольного с. 50- 58 С. 54 – 58.	
Історія філософської думки с.28-41	Старовойт І.С. Філософія. С. 39-46	
	Філософія під ред. Надольного с.87 – 104.	
	Філософія під ред.І.ФНадольного с.84-104	
Історія філософської думки.42- 69.	Старовойт І.С. Філософія с. 46-50.	
	Філософія під ред.. Надольного с. 118 -155	
	Філософія під ред.. Надольного І.Ф. с.155- 163.	
Історія філософської думки с. 4-90	Старовойт І.С. Філософія с. 31 – 35.	
	Філософія під ред.. Надольного с.166-179.	

№ п/п за-нять	№ груп і дата проведення занять			Назва тем за програмою і окремих занять	Кіль-кість год.	Вид заняття
				Академічна філософія XIX – XX століття в Україні	2	семінар
				Філософська думка української діаспори.	2	самостійна робота
				Розділ 11. Онтологія і гносеологія.		
13.				Тема 7. Проблема буття у філософії.	2	лекція
14.				Семінарське заняття	2	семінар
				Проблема субстанційних основ світу.		
				Людська діяльність як особливий спосіб саморуху об'єктивної і суб'єктивної реальності.	2	самостійна робота
15.				Тема8. Духовний вимір людського буття.	2	лекція
16.				Семінарське заняття.	2	семінар
				Проблема свідомості у філософії.		
				Загадкові явища людської психіки.	2	самостійна робота
17/18				Тема 9. Основи філософського вчення про розвиток.	4	лекція.
19.				Семінарське заняття.	2	семінар
				Діалектика як теорія розвитку.		
				Антиподи діалектики: софістика, метафізика, еkleктика	2	самостійна робота.
20/21				Тема10. Основний зміст пізнавальної діяльності.	4	лекція
22.				Семінарське заняття	2	семінар
				Суть і структура пізнавального процесу.		
				Метод як усвідомлений спосіб пізнання дійсності.	2	самостійна робота
				Розділ 111. Соціальна філософія.		
23/24				Тема 11. Філософський аналіз суспільства.	4	лекція
25.				Семінарське заняття.	2	семінар
				Проблема суспільства в соціальній філософії.		
				Історичний результат як підсумок зіткнення різних сил і тенденцій у суспільному розвитку.	2	самостійна робота
26.				Тема12. Філософська концепція людини.	2	лекція

Наочні посібники і ТСН, засоби навчання та контролю	Навчально – методична література та домашнє завдання	Примітка
	Петрушенко В.Л. Філософія с.242 – 249.	
Філософія в схемах і таблицях С.6 – 9.	Старовойт І.С. Філософія с. 76 -82.	
	Філософія під ред. Надольного .І.Ф. с. 186-201	
	Філософія під ред. Надольного І.Ф с. 190 - 194	
Філософія в схемах і таблицях С. 14 - 16	Старовойт І.С. Філософія с.98 – 109.	
	Філософія під ред.І.Ф Надольного с. 201 – 216.	
	Філософія під ред. І.Ф. Надольного с.200 - 209	
Філософія в схемах і таблицях С.12 -13	Старовойт І.С. Філософія с. 82 - 88	
	Філософія під ред. Надольного І.Ф. с. 222- 242.	
	Філософія під ред. І.Ф.Надольного с. 250 – 261.	
Філософія в схемах і таблицях С. 16 – 19.	І.С.Старовойт Філософія с.131 -137	
	Філософія під ред. І.Ф.Надольного с.261 – 292.	
	Філософія під ред. І.Ф.Надольного с.315 -335	
Філософія в схемах і таблицях 20 – 23.	Старовойт І.С. Філософія с.109 – 125.	
	Філософія під ред. Надольного І.Ф. с.335- 349, 385-399,457 -515.	
	Філософія під ред. Надольного І.Ф. с. 395 – 399.	
Філософія в схемах і таблицях С. 26 - 28	Старовойт І.С Філософія с.125 - 131	

[illegible]

Плани семінарських занять

Семінарське заняття №1.

Тема. Антична філософія: особливості розвитку , морально – етична спрямованість

План.

1. Антична філософія , її космоцентричний характер.
2. Філософські школи досократичного періоду, їх представники і проблематика.
3. Філософські погляди софістів і Сократа.
4. Ідеалістична філософія Платона:
 - А) вчення про ідеї;
 - Б) вчення про душу і теорію пізнання;
 - В) етика і теорія держави.
5. Основні положення філософії Аристотеля:
 - А) «Метафізика»- основні ідеї;
 - Б) теорія пізнання та логіка;
 - В) вчення про душу, соціально – політичні погляди.
6. Основні школи елліністичного періоду: стоїцизм, епікуризм, скептицизм.

Проблемно – пошукові питання.

1. В чому полягає специфіка античної філософії?
2. Хто першим ввів у філософію відношення «людина – світ»?
3. Чому вважається , що Сократ здійснив «антропологічний переворот» у історії філософської думки?
4. Чому світоглядну настанову доби античної філософії називають космоцентричною?

Тематика реферативних повідомлень.

1. Політичні погляди Аристотеля.
2. Філософські погляди Демокріта.
3. Філософські погляди Піфагора.

Література.

1. Старовойт І.С., Сілаєва Т.О., Орендарчук Г.О. Філософія. – Астон.-с.15-25.
2. Філософія під ред. І.Ф.Надольного, - К.: Віар. -37 – 50.
3. Петрушенко В.Л. Філософія : курс лекцій. – К., Каравела.,с.52- 73.

Семінарське заняття №2.

Тема. Німецька класична філософія.

План.

1. Філософські погляди Е.Канта.
2. Система гегелівської філософії. Погляди Гегеля на державу і право.
3. Антропологічний матеріалізм Л.Фейєрбаха.

Проблемно пошукові питання.

1. Що спільного між «світовим розумом» Гегеля і християнським Богом?
2. В чому антропологічний принцип філософії Фейєрбаха?

Тематика реферативних повідомлень.

1. Етичні і естетичні ідеї Е.Канта.
2. Філософія історії у творчості Г.Гегеля.
3. Релігія любові Л.Фейєрбаха.

Література.

1. Старовойт І.С., Сілаєва Т.О., Орендарчук Г.О. Філософія. – Астон.-с.51- 57
2. Філософія під ред. І.Ф.Надольного, - К.: Віар. -87 – 104.
3. Петрушенко В.Л. Філософія : курс лекцій. – К., Каравела.,с.134 – 156.

Семінарське заняття №3

Тема. Основні напрямки сучасної світової філософії.

План.

- 1.Позитивізм як напрямок у філософії ХХ століття.
- 2.Психоаналіз та неофрейдизм: сутність та специфіка.
3. Екзистенціальна філософія про людину та її буття.
4. Особливості сучасної релігійної філософії.
5. Сцієнтизм і анти сцієнтизм у філософії ХХ століття.

Проблемно – пошукові питання.

- 1.Проблема раціонального та ірраціонального у філософії ХХ століття.
2. Абсурд буття і мужність перебування в сучасному світі (на прикладі творчості А.Камю)
- 3.Російська філософія і російський комізм у ХХ столітті.

Тематика реферативних повідомлень:

- 1.Проблема раціонального та ірраціонального у філософії ХХ століття.
2. Абсурд буття і мужність перебування в сучасному світі (на прикладі творчості А.Камю)
- 3.Російська філософія і російський комізм у ХХ столітті.

Література.

- 1.Старовойт І.С., Сілаєва Т.О., Орендарчук Г.О.Філософія. –Астон.-с.57- 69
2. Філософія під ред. І.Ф.Надольного, - К.: Віар. -118 – 166.
- 3.Петрушенко В.Л. Філософія : курс лекцій. – К., Каравела.,с.134 – 156.

Семінарське заняття №4

Тема.Академічна філософія ХІХ – ХХ століття в Україні

План.

1. Філософські ідеї у творчості членів Кирило – Мефодієвського братства(М.Костомров,п,куліш
- 2.Філософські погляди Т.Г.Шевченка.
- 3.Філософські погляди М.Драгоманова.
4. Філософські Погляди Лесі Українки і І.Франка.
- 5.Культурне відродження 20-х.
6. Філософська думка 60-х років.

Проблемно – пошукові питання.

1. В чому полягає смисл національної ідеї?
2. В чому розходилися з марксизмом М.Драгоманов і І.Франко?

Тематика реферативних повідомлень.

1. Духовно – академічна філософія ХІХ століття.
2. Розвиток філософії української діаспори (Д.Донцов, І. Липняк – Рудницький, О.Кульчицький).

Література.

- 1.Старовойт І.С., Сілаєва Т.О., Орендарчук Г.О.Філософія. –Астон.-с.69 -76.
2. Філософія під ред. І.Ф.Надольного, - К.: Віар. -179-186.
- 3.Петрушенко В.Л. Філософія : курс лекцій. – К., Каравела., с.218 -255.

Тема. Проблема субстанційних основ світу.

План.

1. Поняття «буття» і його онтологічне значення у філософії. Основні виміри буття.
2. Світ як всеохоплююча реальність. Типологія світу, його властивості.
3. Єдність матерії, руху, простору і часу.
4. Практичні витоки людського поділу реальності на об'єктивну і суб'єктивну реальності.

Проблемно - пошукові питання.

1. Яке співвідношення понять «буття», «матерія», світ?
2. Чим відрізняється поняття рух від розвитку?
3. Як співвідносяться духовність і душевність?
4. Чим відрізняється діалектичне трактування матерії, руху, простору і часу від метафізичного?

Тематика реферативних повідомлень.

1. Проблема буття в історії філософії.
2. Спільне і відмінне в основних формах існування матерії.

Література.

1. Старовойт І.С., Сілаєва Т.О., Орендарчук Г.О. Філософія. – Астон.-с.76-82.
2. Філософія під ред. І.Ф.Надольного, - К.: Вікар. 186 -200.
3. Петрушенко В.Л. Філософія : курс лекцій. – К., Каравела., с255-277.

Семінарське заняття №6.

Тема. Проблема свідомості у філософії..

План.

1. Проблема походження , розвитку і сутності свідомості. Свідомість і мова.
2. Структура та функції свідомості.
3. Свідомість та самосвідомість, свідоме, підсвідоме, несвідоме.
4. Свідомість як діалектичне співвідношення об'єктивної дійсності та суб'єктивної реальності, як духовний спосіб орієнтації людини в реальності буття.
5. Суспільна свідомість. Форми суспільної свідомості.

Проблемно – пошукові питання.

1. Які фактори вплинули на формування людської свідомості?
2. Свідомість і мислення – це синоніми чи різні поняття? В чому їх спільність і чим відрізняються?
3. Що розумів Юнг під поняттям «колективне несвідоме»?

Тематика реферативних повідомлень.

1. Роль праці і мови у формуванні свідомості.
2. Проблема свободи вибору і відповідальності.

Література.

1. Старовойт І.С., Сілаєва Т.О., Орендарчук Г.О. Філософія. – Астон.-с.98 -109.
2. Філософія під ред. І.Ф.Надольного, - К.: Вікар. С.201 -222
3. Петрушенко В.Л. Філософія : курс лекцій. – К., Каравела., с302 -328..

Семінарське заняття №7.

Тема. Діалектика як теорія розвитку.

План.

1. Діалектика як вчення про всезагальний зв'язок і розвиток. Альтернативи діалектики.
2. Поняття закону і закономірності. Класифікація законів.
3. Закон єдності і боротьби протилежностей.
4. Закон переходу кількісних змін в якісні.
5. Закон заперечення заперечення.
6. Категорії діалектики.

Проблемно –пошукові питання.

1. Яка відмінність діалектичного розвитку від метафізичного?
2. Які закони розкривають механізм розвитку, а які напрямок розвитку?

Тематика реферативних повідомлень.

1. Теорія діалектики в історії філософії.
2. Діалектична суперечність як особливий тип зв'язку та джерело розвитку.

Література.

1. Старовойт І.С., Сілаєва Т.О., Орендарчук Г.О. Філософія. – Астон.-с.82 – 88..
2. Філософія під ред. І.Ф.Надольного, - К.: Вікар. С.222 – 261.

Семінарське заняття №8.

Тема. Суть і структура пізнавального процесу.

План.

1. Пізнання як специфічний форма відношення людини до світу.
2. Суб'єкт і об'єкт пізнання.
3. Єдність чуттєвого і раціонального в пізнанні. Логіка і інтуїція в пізнанні.
4. Рівні і форми пізнання.
5. Проблема істини в пізнанні.

Проблемно – пошукові питання.

1. Чому знання просвіт не можуть бути тотожні самому світу.
2. Який зв'язок між логікою і пізнанням.

Тематика реферативних повідомлень.

1. Наука як пізнавальна діяльність.
2. Методологія і методи наукового пізнання.

Література.

1. Старовойт І.С., Сілаєва Т.О., Орендарчук Г.О. Філософія. – Астон.-с.131 – 137, 95 – 98.
2. Філософія під ред. І.Ф.Надольного, - К.: Вікар. С.261 – 330.
3. Петрушенко В.Л. Філософія : курс лекцій. – К., Каравела., с328 -352..

Тема. Проблема суспільства в соціальній філософії.

План.

1. Поняття суспільства у філософії. Основні підходи до його розуміння.
2. Сфери життя суспільства:
 - А) Матеріальна сфера життя суспільства.
 - Б) соціально – політична сфера життя суспільства;
 - В) духовна сфера життя суспільства.
3. Формаційний і цивілізаційний підхід до розвитку особистості.
4. Сучасні концепції суспільного розвитку, його критерії.
5. Рушійні сили історичного розвитку. Роль і насильства в історії.
6. Громадянське суспільство. Політична система суспільства.

Проблемно – пошукові питання.

1. Яка роль географічного фактору в житті суспільства?
2. В чому історична різноманітність і єдність суспільства.

Тематика реферативних повідомлень.

1. Соціальна сфера життя суспільства.
2. Історичний процес як множинність цивілізацій.

Література.

1. Старовойт І.С., Сілаєва Т.О., Орендарчук Г.О. Філософія. – Астон.-с.109 -125
2. Філософія під ред. І.Ф.Надольного, - К.: Вікар. с.335 -428, 457 -521.
3. Петрушенко В.Л. Філософія : курс лекцій. – К., Каравела., с. 352 -378.

Семінарське заняття №10.

Тема. Людина як предмет філософського аналізу.

План.

1. Сутність людини. Праця і мова – фактори становлення і розвитку людини.
2. Проблема людини в історії філософії.
3. Філософський зміст понять «індивід», «індивідуальність», «особистість». Типологія особи.
4. Проблема відчуження людини і шляхи її подолання.
5. Самореалізація особи. Роль особи в історії. Самоцінність людського життя. Сенс людського життя. Проблема людського щастя.

Проблемно – пошукові питання.

1. Яка сутність людини? Що її відрізняє від тварини?
2. Яка діалектика взаємодії людини і суспільства?

Тематика реферативних повідомлень.

1. Діяльність як спосіб суспільного буття людини.
2. Проблема людськощастя.

Література.

1. Старовойт І.С., Сілаєва Т.О., Орендарчук Г.О. Філософія. – Астон.-с.188 – 95.
2. Філософія під ред. І.Ф.Надольного, - К.: Вікар. с.433 – 457.
3. Петрушенко В.Л. Філософія : курс лекцій. – К., Каравела., с. 3277 – 300.

Семінарське заняття №11.

Тема. Цінності як визначальні характеристики людського буття.

План.

1. Поняття «аксіології». Людина в системі цінностей. Структура цінностей.
2. Цінність як ядро духовного світу людини. Проблема суб'єктивного вибору.
3. Цінність і ціль. Цінність і життєвий смисл. Цінність регулятор поведінки людини.
4. Базові цінності людського буття. Вищі духовні цінності. Поняття про духовну досконалість.
5. Глобальні проблеми людства.

Проблемно – пошукові питання.

1. Чи можлива повна свобода?
2. Чи здатна людина вплинути на свою долю і змінити характер?
3. Чи несе собою прогрес негативи для людей?

Тематика реферативних повідомлень.

1. Ціннісні орієнтації людини.
2. Проблема переходу від техногенної до антропогенної цивілізації.

Література.

1. Старовойт І.С., Сілаєва Т.О., Орендарчук Г.О. Філософія. – Астон.-с.137 -142..
2. Філософія під ред. І.Ф.Надольного, - К.: Вікар. с.521 – 539.

Семінарське заняття №12.

Тема. Сучасні світові та локальні релігії.

План.

1. Поняття і сутність релігії. Релігія як складне духовне явище.
2. Буддизм як найстародавніша із світових релігій.
3. Християнство як релігія, її виникнення і поширення в світі. Православ'я і католицизм як течії християнства.
4. Іслам як релігія східних народів.
5. Локальні релігії: іудаїзм, джайнізм, сикхізм, синтоїзм, ведизм..

Проблемно – пошукові питання.

1. З якими змінами в суспільстві пов'язане виникнення світових релігій?
2. Чому не можуть об'єднатися течії в одну єдину церкву?

Тематика реферативних повідомлень.

1. Напрямки і течії ісламу.
2. Протестантизм як течія християнства.

Література.

1. В.І. Лубківський, В.І. Теремко, М.В.Лубська Релігієзнавство. – К.: Академвидав., с. 198 -367.

Екзаменаційні питання
з дисципліни
«Основи філософських знань і релігієзнавства»

1. Поняття «філософія». Місце філософії в пізнанні людини.
2. Предмет і функції філософії.
3. Світогляд його структура і типи.
4. Філософська думка Стародавнього Китаю і Індії.
5. Антична філософія, особливості розвитку.
6. Філософські погляди представників Афінської школи.
7. Періоди апологетики і патристики, їх представники і їх погляди.
8. Період схоластики в середньовічній філософії. Погляди Фоми Аквінського.
9. Емпіризм і раціоналізм у філософії нового часу.
10. Новий погляд на проблеми людини у філософії Просвітництва.
11. Філософські погляди Емануїла Канта.
12. Філософські системи Г.Гегеля і Л.Фейєрбаха.
13. Ірраціоналізм, його суть, представники і їх погляди.
14. Філософські погляди Ф.Ніцше. Проблема несвідомого у філософії З.Фрейда.
15. Основні напрямки філософії ХХ століття, їх характеристика.
16. Джерела української філософської культури.
17. Філософська думка в Острозькій та Києво –Могилянській академіях.
18. Г.Сковорода – родоначальник української класичної філософії.
19. Філософія Т.Г.Шевченка, Л.Українки, І.Франка.
20. Поняття «онтологія», «буття». Проблема буття у філософії. Форми буття.
21. Світ як всеохоплююча реальність.
22. Єдність матерії, руху, простору і часу.
23. Проблема походження розвитку і сутності свідомості.
24. Суть, структура і функції свідомості.
25. Свідомість і самосвідомість. Свідоме, підсвідоме, несвідоме. Мозок і свідомість.
26. Суспільна свідомість і її форми. Індивідуальна свідомість.
27. Діалектика як вчення про зв'язки і розвиток.
28. Принципи і категорії діалектики.
29. Закони діалектики.
30. Антиподи діалектики.
31. Поняття «гносеологія». Проблема пізнання у філософії.
32. Рівні пізнання та його види. Суб'єктивне і об'єктивне пізнання.
33. Етапи пізнання і його форми.
34. Відносна і абсолютна істина. Об'єктивна істина і заблудження.
35. Практика як спосіб ставлення людини до світу і до самої себе.
36. Поняття суспільства. Основні підходи до його розуміння.
37. Матеріальні основи розвитку суспільства.
38. Політична система суспільства.
39. Суть і структура духовного життя суспільства.
40. Громадянське суспільство, поява, основи і ознаки.
41. Історична різноманітність і єдність типів суспільства. Формация і цивілізація.
42. Сучасні концепції суспільного розвитку, його критерії.
43. Історичний результат і рушійні сили суспільного розвитку. Роль і місце насильства в Історії.
44. Сутність людини. Праця і мова як фактори становлення і розвитку людини.
45. Філософський зміст поняття «індивід», «особистість», «індивідуальність». Типологія особи.
Проблема відчуження людини і шляхи його подолання.
46. Роль особи в історії. Самоцінність людського життя. Сенс життя людини.
47. Поняття «аксіологія». Цінності як визначальні характеристики людського буття. Структура цінностей.
48. Цінність як ядро духовного світу людини. Ціннісні орієнтації. Вищі духовні цінності.
49. Глобальні проблеми людства і людини Проблема переходу від техногенної до антропогенної цивілізації.
50. Релігієзнавство як явище духовної культури. Виникнення і становлення релігієзнавства.

51. Поняття і суть релігії. Функції релігії. Класифікація релігій та географія їх.
52. Первісні вірування . Релігії Стародавніх цивілізацій.
53. Світові релігії, їх характеристика.
54. Локальні релігії, їх характеристика.
55. Дохристиянські вірування східних слов'ян. Розвиток християнства в Україні.
56. Нехристиянські релігії в Україні. Нетрадиційні релігії. Секти.
57. Свобода совісті як загальнолюдська цінність. Законодавче забезпечення свободи совісті.
58. Церковні розколи їх вплив на релігійну ситуацію в Україні.

Література.

1. Андрущенко В.П., Михальченко М.І. Сучасна соціальна філософія. Курс лекцій. - К.: Вид-во „Генеза”, 1996.
2. Багнюк А.Л. Філософія. -1997.
3. Горський В. Історія української філософії.- К., 1996.-С. 25-44, 66-104, 131-170.
4. В. Філософія. Курс лекцій Навч. посібник / Бичко І.В., Табачковський Г., Горак Г.І. та ін. -К., 1993.
5. Старовойт І.С., Сілаєва Т.О., орендарчук Г.О. Філософія. Навальний посібник.- Тернопіль, Астон, -1997.
6. Філософія. Навч. посібник / За ред. Надольного І.Ф.-К., 1997.
7. Лубський В.І. Релігієзнавство. Підручник. - К., 2000.
8. Причепій Є.М., Черній А.М., Гвоздецький В.Д. Філософія. Навчальний посібник. — К.: Аграрна наука, 2000..
9. Філософія. Курс лекцій.-1995.

